

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון נ"ד

פרשת שופטים

תשפ"ב

- סעודה שלישית שופטים תש"פ
- סעודה שלישית שופטים תשפ"א
- קידושא רבא שופטים תשפ"א
- קידושא רבא ראה תשפ"ב
- סעודה שלישית ראה תשפ"ב
- אחר הבדלה שופטים תש"פ/
- הרה"ק הרר"ב מפשיסחא זי"ע
- אחר הבדלה שופטים תשפ"א/
- הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע
- אחר הבדלה ראה תשפ"ב/ הגאון רבי שרגא פייוועל מענדלאוויטש צדוק"ל

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק

ביהמ"ד אמשינאוו רחוב חזון איש 76
ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א
ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.
וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.
מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.
לייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בויס שליט"א

ואלה יעמדו על הברכה

בעבור שנדבו הוצאות הגליון

לע"נ

הרה"ק רבי שמחה בונים בן רבי צבי הירש
מפשיסחא זצוקלה"ה זי"ע

יא"צ י"ב אלול

נודב ע"י צאצאיו

הרה"ח ר' צבי מרדכי בויס שליט"א – ב"ב
הרה"ח ר' ישראל נתן בויס שליט"א – ב"פ
הרה"ח ר' צבי מרדכי רבינוביץ שליט"א – ביתר
הרה"ח ר' בנימין דואלובסקי שליט"א – ב"ב
הרה"ח ר' משה יוסף אלבוים שליט"א – ב"ב

הרה"ח ר' צבי מרדכי בויס שליט"א – בני ברק

הרה"ח ר' צבי מרדכי רבינוביץ שליט"א – ביתר

לע"נ זקנים הרה"ח ר' צבי מרדכי בויס בן הרה"ח
ר' מנחם מענדיל (מוזירוב)

נלב"ע י"א אלול תשי"ב

הרה"ח ר' משה ערליך שליט"א

בארא פארק

לרגל שמחת אירוסים בנו החתן בן ציון ערליך הי"ו

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או במספר 03-7630585 שלוחה 8456

סעודה שלישית פרשת שופטים תש"פ לפ"ק

להבורא יתעלה. ומאידך, הרשעים יצר הרע שופטן, והוא מראה תמיד לאדם, איך שכל מעשיו טובים וישרים, ואף על מעשים רעים, מראה לו פנים להיתר.

ובינונים זה וזה שופטן וכו', ואמר רבא כגון אנו בינונים. כלומר, שצריך האדם להחזיק בשני המדריגות יחדיו, ושני סוגי השופטים. שמצד אחד יהיה תמיד לנגד עיניו שמחסר בעבודתו יתברך שמו ואינו יוצא ידי חובתו, ומאידך, אף על פי כן לא יחזיק עצמו כרשע, כי אם ח"ו יחשוב על ערכו הנמוכה, אזי לא יהיה ליבו עימו לקיים מצוות ה', וכן לא יוכל ללמוד תורה ולהתפלל לפני ה', כי יתיאש בלבבו, באומרו שאין ראוי לזה.

ועל כן צריך אדם תמיד לחזק עצמו ואל יחדל מלעמוד לפני ה' ולעשות רצונו, וכדברי העבודת ישראל על הנאמר בהמשך הפרשה (דברים כ, א) כי תצא למלחמה על אויבך, האויב הוא היצה"ר שאינו מרחם על הבריות, והוא האויב האמיתי, וראית סוס ורכב, היינו כל

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק.

אי' בספה"ק (עבודת ישראל ועוד) שפרשה זו קוראים תמיד בחודש אלול, להורות לנו אשר הוכן העת לכל איש שישוב לבוראו על ידי חרטה והרהורי התשובה ונסלח לו מחטאתו אשר חטא במשך כל השנה. ונרמז כן בפסוק שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, וכדברי השל"ה הק' (פר' שופטים) ש'בכל שעריך' על שערי הנפש נאמרו, עינים, אזנים והפה, שעליהם ישים האדם שופטים ושוטרים, שישפוט את כל מעשיו, וישגיח עליהם מיד שלא יהא בהם שום עבירה.

ובנועם אלימלך מבאר דברי הגמרא (ברכות סא, ב) צדיקים יצר טוב שופטן וכו', היינו שדרך הצדיקים הוא, שהיצר טוב מוכיח אותם תמיד על פניהם, ומראה להם איך שחסרו אף במעשיהם הטובים ולא עשאו כהלכתן כראוי

ולראות חרב שלופה, ורבי יוסי הגלילי אומר, 'הירא' היינו מעבירות שבידו.

והנה לפירוש ראשון מובן למה נקרא ירא, שכן חושש מקשרי מלחמה, אבל זה הירא מעבירות שבידו, הרי החסרון הוא העבירה עצמו, ולא היראה מכך, ועל כן נכון היה לקרוא לו בשם החוטא, ולא לכנותו בשם ירא.

ומתריך שחוטא, עדיין יכול להמשיך להילחם, כאמור לעיל, כי תצא למלחמה וגו', וראית סוס ורכב, אל לו לחשוש מכך עיי"ש, אבל החיסרון הוא, אם נעשה ירא מעבירות שבידו, וחושש ומייאש עצמו אזי אכן עלול ליפול, ועל כן אינו יכול לצאת למלחמה.

אזמו"ר הרה"ק רבי יוסף זי"ע בשעה שנתמנה לאב"ד אסטראווע וה'עולם' התאספו לשמוע את דרשתו הראשונה, התחיל בפסוק זה, שופטים ושוטרים תתן לך וגו', שתראה למנות שופטים כאלו, אשר ה' אלקיך נותן לך וגו', וואס געבען אין דיר אריין דעם ה' אלקיך [שיש בכוחם לנטוע אלוקותו ית' בקרבך]. וכ"ק אאמו"ר וצללה"ה הכ"מ הרחיב לבאר בזה

הקליפות שנתגברו על ידי המעשים הרעים, על כך מצווה התורה בתוקף, לא תירא מהם, אל לו לאדם להיבהל מכך, כי ה' אלהיך עמך, כי ימינו פשוטה לקבל שבים ועוזר דלים.

וזה נרמז ברש"י עה"פ (כ, ג) שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה אל תיראו וגו', אפילו אין בכם זכות רק שאתם אומרים שמע ישראל אתם נצולים, שבעת מלחמה עם היצר, צריכים להתחזק ולראות חלק הטוב שבו, שיש לו מצוות קריאת שמע, ויאמר לעצמו בליבו כל זמן שנשמת ישראל בקרבי מובטח אני שיתקבל תשובתי ברחמים, והגם שעשיתי הרע בעיני ה' עד מאוד, חסדו ואמתו לא יעזבוני.

וכן מצינו להרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זצוק"ל שמביא במכתב משם הצדיקים, עה"פ (כ, ה) ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו וגו' וברש"י מבאר ענין הירא ורך הלבב, בב' אופנים, רבי עקיבא אומר שהכוונה שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה

שהכוונה הוא שהצדיקים יכולים לעורר את החלק שלו-ה ממעל, ולגלות הנקודה אשר שם בוער תשוקתו להתקרב לה' ובכח זה מקרבו לעבודת השי"ת.

*

הנה אנו עומדין בחודש אלול, איתא בקדושת לוי שהדרך לעורר זכות למעלה הוא על ידי זה שאנו דנין לכף זכות כל איש ישראל, ורואים הטוב בכל אחד, וכשאנו למטה מתנהגים בחסד, על ידי זה גם מלמעלה נתעורר אותו המדה, ולמדין גם עליו זכות ונמשך חסדים על כל זרע ישראל.

וזהו, שופטים ושופטים תתן לך וגו' איך תוכל בעצמך להכין את השופטים במשפט של מעלה בראש השנה, על ידי, ושפטו את העם משפט צדק, שכל איש ישפוט את העם בצדק וברחמים, ועל ידי זה יצא זכאי בדין של מעלה, כי במדה שאדם מודד מודדין לו.

יעזור השי"ת שנזכה להתעורר בימים אלו, ולראות בכל אחד את החלק הטוב, ולזכות לכתיבה וחתימה טובה ושנה טובה ומתוקה וגאולה קרובה במהרה בימינו אמן.

סעודה שלישית פרשת שופטים תשפ"א לפ"ק

לעוה"ז רק בכדי לעשות רצונו ית"ש. וכל מה שטרודין בהבלי עולם הזה, ושוכחין את העיקר, על זה צריך להיות עיקר התשובה, וצריך כל אחד בחודש אלול לחזור ולקבל עליו עול העבדות, ולהיות מוכן לעשות רק רצונו ית'. וכאשר מקבלין זה העול בשלימות, זה נקרא 'אני לדודי'. וממילא זוכה ל'ודודי לי' שהקב"ה מתקרב אליו. וזה הענין מתקיים במיוחד בשבת קודש שבו שובתין מכל מלאכה ואינו טרוד בהבלי העולם. ואז אפשר ביותר לזכור כי השי"ת בראנו לכבודו. רמז לדבר, אלול"ה הרועה בשושנים, 'בששנים' בגי' שבת.

ובתולדות יעקב יוסף (אות ג) מבאר את הגמ' א"ר יצחק כל שנה שאין תוקעין בתחלתה מריעין בסופה, מ"ט דלא מיערכב שטן (ר"ה טז ע"ב). הנה יש עולם שנה ונפש, וכמו שיש ראש השנה בעולם כך הוא גם בנפש האדם, ובתחלת שנותיו של האדם אז נקרא ראש השנה, וזה הדרך המובחר כשעושה תשובה בבחרותו, וכדאי' **בוזה"ק** (קדושים פז, ב)

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק. בתולדות יעקב יוסף (אות ז) מבאר כי 'שער' הוא הפתח לפני כניסה לבית או למקום חדש, והוא רמז לשערי תשובה שצריך להיכנס לתוכם, שישנם כמה זמני תשובה, בכל יום, בערב שבת וכן בערב ראש חודש, וצריך להיות ממארי דחושבנא, לעשות משפט צדק על מעשיו, ויתן אל ליבו לשוב אל ה'. וזהו **ושפטו את העם משפט צדק**.

אך יש שער מיוחד, בחודש אלול שהיא זמן כניסה לשנה החדשה, בעמדינו לפני ראש השנה ויום הכיפורים שבו מבקשים זכרינו לחיים, אזי צריך לתקן המעשים ביותר, וזהו הכפל, **'צדק צדק' תרדוף**, שצריך להצדיק מעשיו ביותר, **למען תחיה וגו'**, כי חיות האדם תלוי בזמן זה. כי בהם הכתיבה לחיים.

ובשפת אמת (וילך תרנ"ז) מבאר כי עיקר התשובה צריך להיות, לזכור כי נשלחנו

ואף שהאדם רואה שאין ביכולתו להתגבר על יצרו בכל, מכל מקום יעשה מה שביכולתו, וכדברי התולדות יעקב יוסף (אות ב) שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, שהאדם צריך שמירה מעולה בז' שערים שיש באדם, ואם תעשה עד כמה שביכולתך, 'אשר ה' אלהיך נתן לך', יסייעך ה' שתוכל להתגבר, שגם מה שאינו ברשותך יתן לך הש"י שיהיו ברשותך.

יעזור השי"ת שנזכור מטרת ביאתנו לעולם, ולתקן מעשינו לזכות לתשובה שלימה ולגאולה קרובה אמן.

'מפני' שיבה תקום, קודם שיבה תקום לשוב בתשובה, אך אם מתעצל בראש שנותיו, אזי אח"כ כבר קשה להפרישו, ובזה יתבאר, כל שנה שאין תוקעין בתחלת שנותיו, להפריש ממנו קליפות היצה"ר, מריעין בסופה, קשה ורעה להפרישה בסופה, מ"ט דלא מיערבב שטן, בתחילת הדרך, ועתה כבר נתיישן היצר אצלו, ונעשה אצלו טבע. וזה מה שאמר הירושלמי (ראה או"ח סי' תקפ"ג) מאן דדמיך בריש שתא, היינו שנרדם בראש שנותיו, דמיך מזליה, כבר נרדמים אצלו היצר טוב והנשמה.

קידושא רבא פרשת שופטים תשפ"א לפ"ק

משפט צדק, תדין את חברך כראוי לו באמת, וכל אחד על מקומו יבוא בשלום.

*

תמים תהיה עם ה' אלהיך. הרה"ק ר' צדוק זי"ע כותב (דברי סופרים, כב) שצדוק חשיבות של מעשה, הוא דוקא כאשר אינו מרגיש כל כך את היקרות שיש בה, שכן אם מרגיש, אין כל כך רבותא לחשוק בדבר יקר, אבל כאשר אינו יודע כל כך את החשיבות שבו, ובכל זאת עושה בתמימות דבר שהוא רצון ה', אז אפילו דבר קל נחשב הרבה.

*

ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו. ולמדו חז"ל (ראה ברש"י) כאשר זמם ולא כאשר עשה, מכאן אמרו הרגו אין נהרגין, וברמב"ן על התורה כתב, והטעם בזה, כי אם כבר נהרג ראובן, נחשוב כאילו היה אמת כל אשר העידו עליו הראשונים, כי המשפט לאלהים הוא ובקרב אלהים ישפוט. וזה הנהרג בעונו

שופטים ושוטרים תתן לך וגו' ושפטו את העם משפט צדק.

ובתולדות יעקב יוסף (אות ב) מביא בשם החסיד ר"י יעב"ץ הקדמון על המשנה (אבות פ"ב ה) ואל תדין את חבריך עד שתגיע למקומו, כלל גדול להתמדת השלום והאהבה בין האנשים. כי רוב הקטטות הנופלות בין בני אדם הם בסיבת שפוט האדם משפט אחד לעצמו ומשפט אחר לזולתו, כגון, אם חרפך וקיללך בן אדם על איזה דבר שעשית לו, אל תשיבהו, אלא תדין איך היית נוהג אתה, אם הוא היה עושה לך מה שעשית לו, שמא היית מחרפו יותר. וכן כשאתה נושה בו ואין לו לשלם, חשוב בדעתך אם היה להפך מה היית רוצה שיעשה עמך, ותשוה לו גם אתה. וזה כלל גדול להרבות שלום בעולם, יעו"ש.

וכך אפשר לומר בפירוש הכתובים, שופטים ושוטרים תתן לך, בתחילה שפוט לעצמך איך היית רוצה שינהגו בך, וזהו תתן לך, ועי"ז יהא ושפטו את העם

מת, כי אילו היה צדיק, לא יעזבנו ה' בידם, שלא יתן ה' השופטים הצדיקים העומדים לפניו לשפוך דם נקי.

והנה הקשו האחרונים, אף שלא נהרוג את העדים שהוזמו מטעם הזמה, שכן למדנו 'ולא כאשר עשה'. אך מדוע לא נהרוג אותם מטעם רוצחים, שהרי כתיב 'יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו' אם כן נמצא שהם הרגו בידים אדם שלא הגיע לו מיתה, ועל כן יש עליהם חיוב מיתה מדין רציחה. והרבה תירוצים נאמרו בזה.

ווא"ו הגה"ק מקוטנא זצ"ל בקונטרס מעט צרי על הרמב"ם (תשובה ו, י) תירץ כדברי הרמב"ן הנ"ל דעל פעולת הרציחה לא יתחייבו העדים כיון שהם פעלו לפי פסק הבית דין שפסק שמגיע

לנידון מיתה, וכתוב אלקים נצב בעדת קל, עכ"ד.

והשפת אמת (בליקוטי שפ"א) תירץ בדרך פלפול, דהנה באמת כל דין עד זומם חידוש הוא, דאמאי חזית דצייתיה להני עדים אחרונים שבאים להזים, ציית להני ראשונים שהעידו, דילמא הם אלו שאומרים את האמת, אלא עד זומם חידוש הוא שחידשה תורה, שמאמינים לכת האחרונה. אבל כאן שכבר הרגו, שוב לא מחייבי משום הזמה, דהוי 'כאשר עשה'. אלא אתה רוצה לחייבם מטעם רוצח, על זה כבר לא נאמר החידוש שמאמינים לאחרונים, וחזר הדין דאמרינן, מאי חזית דצייתית להני ציית להני, על כן אין מוכרע מי דובר אמת, ואי אפשר לחייבם על רציחה, ולזה פטורים הם. (ויש לדון בחידוש זה ואכמ"ל).

קידושא רבא פרשת ראה תשפ"ב לפ"ק

לעיר, מקבלם בסבר פנים יפות, ויש להם קשר עימו, מה שלא יכלו לעשות כן בשעה שכבר נמצא בתוך העיר. וכמו כן ע"י שמתעוררין בחודש אלול, על ידי זה זוכין לקבל יראת שמים בראש השנה ויום הכיפורים, שזה זמן של 'ודודי לי' שמימים אלו נמשך יראה לכל השנה.

וכדאיתא במאור ושמש (ראש השנה ד"ה ואמרו) שהממליך את ה' בשני ימי ראש השנה, יוכל על ידי זה לקבל עליו עול מלכות שמים במשך כל השנה. שבכח ימי ראש השנה ממשיך קדושה ודביקות ה' על כל השנה.

איתא בשם הבעל שם טוב עה"פ כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמיים, לול"א אותיות אלול"ל לולא התמהמהנו, כשהאדם מתמהמה ביישוב הדעת ועושה חשבון נפשו בחודש אלול, שבנו זה פעמים, לפי אופן זה תהיה העבודה בשני ימי התשובה, ראש השנה ויום הכיפורים.

והבעל התניא (לק"ת דף לב) מבאר יותר, שימי אלול הם בגדר 'אני לדודי' שבו יש לעסוק באהבת ה' ויראתו באתרעותא דלתתא, וכמשל הידוע אודות מלך בשעה שבא לעיר אזי אנשי העיר היוצאין לקראתו לקבל פניו קודם בואו

האדם], והנה בודאי לא בא הכתוב לומר שצריך להתבטל לפני ה' רק בראש חודש ושבת, כי הביטול לפניו יתברך מחויב להיות בכל עת.

הרה"ק רבי לייבלע אייגער זי"ע באמרי אמת מבאר כי באמת כי אפשר להיות כל

והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'. (הפטורה שבת ראש חודש) ענין ההשתחוויה הוא הביטול להקב"ה, [ובעת ההשתחוויה בבית המקדש היה נעשה הביטול הגדול ביותר בנפש

ובכח השפעות ימים קדושים אלו, יכול
כל נפש להתבטל לפני ה' באמת.

ובפשטות הפסוק והיה מדי חודש וגו'
ומדי שבת וגו', מיירי בשבת לחוד
וחודש לחוד, ועתה יש לנו ב' הכוחות
יחד כדי להתחדש בעבודת ה', יה"ר
שנזכה לכתיבה וחתימה טובה ושנה
טובה ומתוקה.

הזמן במצב של הביטול הזה, כי כוונת
הבריאה היתה שיהיה בעולם גם רצונות
זרות, והאדם צריך להתגבר עליהם
ולהכניעם מפני רצונו יתברך, ובכדי
להגיע לביטול הזה, צריך התחדשות
הרצון, ולזה מועיל מאד קדושת הימים
האלו, כי ראש חודש, שמו מורה על
התחדשות הקדושה, וכן בשבת קודש
ניתוסף השפעות קדושות לבני ישראל,

סעודה שלישית פרשת ראה תשפ"ב לפ"ק

ירד יחד עם התורה סייף, לרמז לאדם, כי בעצם לא היה מקום לעשות תשובה, אלא דינו בסייף רח"ל.

על כן יתבייש אדם מאוד כשיעשה תשובה, וכדאמרו בספרי מוסר, שאין להביט לקטנות העבירה, אלא יביט לגדולת מי שהזהיר עליה. (ארחות צדיקים שער התשובה). וידע כי מצד החכמה והתורה אין ראוי רק לסייף רח"ל, כי החוטא למלך בשר ודם אין מועיל תשובה, כל שכן אם אדם חוטא להשי"ת שהוא אין סוף, שלא יועיל תשובה.

וגם צריך להתבונן ברחמים המרובים של השי"ת שאף שראוי לסייף, מכל מקום מרחם עליו ומקבל ממנו תשובה, וזהו הרמז שירדו כרוכין, שידע האדם ויתבייש בשעה שעושה תשובה, ומזה יבוא לאהבה גדולה להשי"ת.

וכמו שפירש הרה"ק רבי ר' שמעלקא זי"ע, לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים,

ראה אנוכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, ובמדרש (ד, ב) אמר רבי אלעזר, הסייף והספר ירדו כרוכים מן השמים, אמר להן אם תעשו מה שכתוב בספר הזה אתם ניצולים מן הסייף הזה, ואם לא תעשו אתם נהרגים בסייף הזה.

ובספר ביכורי אבי"ב להרה"ק רבי יעקב מראדזמין זי"ע, כתב הטעם שירדו הסייף עם התורה כרוכים, משום שכברא השי"ת את העולם שאל לחכמה ולנבואה וכו' נפש החטאת מהו ענשו, אמרה להן הנפש החוטאת היא תמות, שאלו להקב"ה, חוטא מהו עונשו, אמר להן יעשו תשובה ויתכפר לו. כי מצד השכל אכן אין מועיל תשובה, כיון שמי שחטא נגד מלך מלכי המלכים חייב מיתה, רק השי"ת שהוא רחום וחנון אמר יעשה תשובה (ע' ירושלמי מכות ז, א).

ועל כן כתוב בתורה מצות תשובה, כי זה מצד השי"ת שהוא רחום וחנון, אך מצד השכל אין מועיל תשובה, ולכך

בבושה גדולה, ויכיר בגודל חסדי
הבורא שמצפה לתשובתו.
יה"ר שנזכה לשוב אליו באמת ולהכתב
בספרן של צדיקים, ולגאולה קרובה
אמן.

לך ה' מה שאתה עושה עימנו במדת
הרחמים הוא בדרך צדקה שאדם מצד
עצמו אינו ראוי לזה, ולנו בושת הפנים
אנו צריכים להתבייש מאוד מזה, אף
כאן בעת שעושה תשובה צריך להיות

אחר הבדלה פרשת שופטים תש"פ לפ"ק

השבוע היארציית של מרנא ורבנא הרבי רבי בונים מפשיסחא זי"ע, הוא היה הרבי של כמעט כל ראשי חצרות החסידים בפולין.

הרה"ק ר' בעריש ביאלער זי"ע בספרו מגיד דבריו ליעקב (פר' שמיני) מביא שיש צדיקים שעבודתם בבחינה של 'שלמי יחיד' שאינו אלא לשעה, ויש מהם שדרכם הוא 'שלמי ציבור', שנשארים לדורות, ואומר שהרר"ב היה מהלך של שלמי ציבור, שלדורות עולם ישאר המהלך שלו.

מפליא לראות איך שתלמידיו הרבים היו כל אחד לעצמו שונה לגמרי, הרבי מווארק, הרבי מקאצק, החידושי הרי"ם, ר' יענקלע ראדזמינער, ובכל זאת הכוח של הרר"ב היה מופלא, שהיה בידו להרים כל אחד ואחד לפי דרכו.

ידוע על ההתנגדות שהיה לפשיסחא, כבר בתקופת היהודי הק'. למרות כן, היה הרבי מווארק בקשר טוב עם המתנגדים, ואמר שאין לו כל טענות כלפיהם, שכן אינם יודעים כלל מיהו הרר"ב ולכן מתנגדים, ואם רק היו מכירים אותו לא היו מתנגדים אליו כלל.

ופעם הפליג הרבי מווארק בשבחו של הרר"ב לפני הרה"ק ר' ישעילע מפשעדבורז, וכה אמר: כשהרר"ב רק נתן ידו לאיש יהודי, האט עהם אהן געהויבען צו ברענען יודישקייט.

בשנותיו האחרונות היה הרר"ב סגי נהור ל"ע, והיו התלמידים לומדים לפניו, אחד מהשיעורים היה ב'מדרש', וזה היה תפקידו של הווארקער רבי, וכשהוא לא היה שם, למד לפניו ר' יענקלע ראדז'מינער. הרבי מקאצק היה לומד לפניו 'זוהר', וכשהוא לא היה מילא מקומו הרה"ק האיזביצער, 'גמרא' למד לפניו החידושי הרי"ם, וממלא מקומו היה ר' לייבוש ז'ארנאווער (גיסו של אדמו"ר רבי יעקב דוד מאמשינאו, שהיה חתן רבי יעקב מזארנאוויצא), הוא היה אדם חריף.

העניין של פשיסחא היה לשים דגש על המחשבה ועל הכוונה, עד שלפעמים היה נראה מבחוץ כאילו זה על חשבון הפשטות של מצוות מעשיות. בעת ה'אוסטילע חתונה' שהיה חתונה גדולה בהשתתפות הרבה מגדולי הצדיקים של אותו הדור, בראשות הרה"ק מאפטא זי"ע, החליטו המתנגדים של פשיסחא שזה הזמן הראוי להעלות את הנושא, ולעשות סדר בענין. בפשיסחא היה נידון גדול איך להתייחס להתנגדות זו בעת החתונה, מצד אחד הרבי מקאצק טען שאין להתייחס אליהם כלל, מאידך הר"ב בעצמו רצה לנסוע על החתונה, לזה הקאצקער התנגד נחרצות, ואמר שיישכב בגופו על הקרקע לפני הסוסים למנוע את נסיעת הר"ב.

באותו עת אמר הר"ב א שארפע לשון, "איך וועל אפטהין מיינע מתנגדים, און איך וועל אויפשטעלן א תלמיד אזוי גרויס ווי די רבי ר' אלימלך", ואכ"מ להאריך בהמשך מימרא זו. על כל פנים, לימים אמר הרבי מקאצק כי הוא היה סבור בתחילה שהרבי מתכוון אליו, אך נוכח לראות שכוונת רבו הייתה לרבי מווארק. והסביר הרבי מקאצק למה זכה הרבי מווארק שבו נתקיימו הדברים, משום שהוא היה מסתופף בצעירותו גם אצל הרה"ק רבי דוד מלעלוב, ומכוח זה זכה לגודל מעלתו.

בחג הפסח, בליל הסדר אצל הר"ב השתתפו רק התלמידים, ושאר האורחים הלכו לבעלי בתים בעיר. אחד האורחים שהלך לאחד הבתים ראה שאין שם אוכל כדי הצורך, אף לבני הבית. על כן חזר לבית המדרש. ומכיוון שלא נתנו להיכנס ל'סדר' אצל הרבי רק לתלמידים הגדולים בלבד, לקח הרבי מווארק על עצמו אחריות שהוא יכניסו אל הקודש, וידאג שיוכל להשתתף ב'סדר' אצל הרבי, אך הזהירו שלא ישאל כל שאלות. באמצע ה'סדר' נכנס לשם פוילישע גוי, סוחר תבואה, והחל לדבר עם הר"ב על תבואה ומסחר. אותו יהודי התפלא מאוד, כיצד שייך לדבר על תבואה באמצע הסדר נאכט, כשסביב מוסבים גדולי התלמידים? הרבי מווארק ששם לב לפליאתו פנה אליו ואמר: "די זעהסט איינעם, יאך זעה אן אנדערען, און די רבי זעהט נאך אן אנדערען..."

מהרר"ב יש ספר "קול שמחה", שם יש כמה ווערטער שאפשר להשיג מהם קצת את דרך העבודה, אך יש ספר "רמתיים צופים", מהרה"ק ר' שמואל שינאווער, הוא הסתובב אצל הרבה צדיקים הוא היה תלמיד מובהק של הרר"ב, כדאי לראות שם, ממש בכל קטע וקטע יש דברים נפלאים. יש שכינו את הספר "התורה שבעל פה" של תורת פשיסחא, לעומת ה"קול שמחה" שהוא "התורה שבכתב".

יש איגרת ידוע מהרר"ב על ראש השנה, שכתב לתלמידו הרה"ק ר' זושא פלאצקער, שהיה תלמיד של הנתיבות, הגאון רבי יעקב מליסא. שכן כידוע היו כמה תלמידים של הנתיבות שנהיו חסידים של הרר"ב, ביניהם חתנו של הנתיבות, וכן הרה"ק רבי שרגא פייבל מגריצא, ר' זושא פלאצקער. ובגלל שרבי יעקב מליסא התרעם עליהם שנהיו חסידים וממעטים מתורתן, הורה להם הרר"ב להתמנות לרבנים בערים. הה"ק ר' זושא פלאצקער היה אחד מתלמידים אלו, ונמנע ממנו לבא לראש השנה לפשיסחא עקב התמנותו לרבנות בפלאצק, ואליו כתב הרר"ב מכתב זו, ובו שלשה שורות של חסידות צרופה, אשר בהם מבואר "סוד ראש השנה". ה'עוילם' בפולין היו שטארק צוקאכט בלימוד מכתב זה, שהוא בכתב יד של הרר"ב. בגוף המכתב עצמו, מוסיף בנו של הרר"ב, הרה"ק רבי אברהם משה שורה: "גם אנכי הצעיר פורס בשלומי הטוב..." ומבקש ממנו שכשיבוא לפשיסחא יביא אתו המכתב "ואז שנינו יחד נלמוד אותו שיער בעיון".

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך, א פרייליכע וואך, א לעכטיגע וואך, א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטש יאר, א פרייליכע יאר.

אחר הבדלה פרשת שופטים תשפ"א לפ"ק

השבוע היארציית של הרה"ק ר' צדוק הכהן זצ"ל מלובלין. תחילת התקרבותו אל החסידות היתה בעת שביקר בלובלין, שם פגש את הרה"ק ר' לייבעלע אייגער נכדו של גאון הדור רבי עקיבא אייגער זצ"ל שהצטרף אז לחסידות ושמע אותו מדבר עם רב העיר, ומאד נתפעל הימנו עד שלבסוף נודע לו שהוא תלמיד מובהק של הרה"ק רבי מרדכי יוסף מאיזביצא זצ"ל בעל 'מי השילוח', ואמר לעצמו: 'אם הרבי מאיזביצא הוא בעל כח כזה, שבכוחו להרים כזה אברך ברצונו לראותו! קם ועשה מעשה ונסע לאיזביצא.

הסדר בבית המדרש באיזביצא היה שבכל לילה בחצות, הרבי השמיע את שיעורו לפני קהל חסידיו, המשמש היה בא תחילה לבית המדרש ובידו שני נרות וגמרא והניחם על השולחן, וכך ידעו החסידים שהשיעור עומד להתחיל. אחר כך היה הרבי נכנס בהתלהבות, מתיישב על מקומו ולומד עמוד גמרא בעיון, ולאחר מכן אמר חידושי תורה בדרך החסידות. ר' צדוק מאד נתפעל מהלימוד, והרגיש הארה גדולה ורוח טהרה, על כן החליט להידבק בצדיק זה.

מאז נדבקה נפשו בחסידות הפסיק להתפלפל עם הלומדים והיה לומד לעצמו. מסופר, שפעם ביקש ה'ראגעטשאווער' לפלפל עמו בדברי תורה, אמר לו רבינו: 'מה ייצא לנו מן הפלפול, הרי אני אגיד בחריפות כך, ואתה תאמר להיפך, ומה ירוויח הקב"ה מזה?'

ר' צדוק היה נוהג שלא לאכל כי אם בסעודת מצוה, בשל כך היה עורך 'סיום' מסכת בכל יום ואז אכל ב"סעודת מצוה". מששמע רבו, הרבי מאיזביצא, שהוא אוכל רק סעודה אחת ביום, ציווה עליו לאכול כל יום לפחות שתי סעודות, וכיון שכך החל לאכול שתי סעודות ביום באמרו, ששתיהן סעודות מצוה, האחת בגלל סיום מסכת, והשניה בשל מצוה שמיעה לדברי חכמים...

לאחר הסתלקות האיזביצער, עברה ההנהגה אל הרה"ק ר' לייבעלע אייגער זי"ע, ור' צדוק התקשר אליו. ר' לייבעלע הנהיג משך יותר משלושים שנה, ולאחר פטירתו עבר ההנהגה להרה"ק ר' צדוק.

וכך היה מעשה: ר' צדוק פנה להחסיד ר' בונם אייזנבערג, וכה אמר לו: "במשך שנים התפללתי שהרבי רבי לייבעלע יאריך ימים אחרי, כדי שלא אצטרך לקבל על עצמי את האדמורו"ת, אבל רואה אני כי תפילתי לא נתקבלה".

תיכף ומיד כששמע ר' בונם את הדברים הללו, הגיש מיד 'קוויטלי' לר' צדוק בו כתב אודות מסחרו בעצים. אמר לו רבינו: "מדוע תשאל אותי? והרי אתה בקי במסחר זה יותר ממני..." השיב ר' בונם: "הרי אמרו חז"ל (אבות ו, א) ונהנין ממנו עצה ותושיה". ושוב השיבו רבינו: "ההוא בדברי תורה כתיב". [יש לציין גם לדברי התניא באגרת הקודש (כ"ב) שאף הוא מתבטא בחריפות גדולה נגד אלו השואלים עצות במילי דעלמא]. אולם החסיד ר' בונם לא הרפה: "והרי במדרש (שוחר טוב תהלים א) מובא, שר' אלעזר בן ערך היה נותן עצות במילי דעלמא והיו מתקיימות ומצליחות. נענה לו רבינו: "אדרבה, באם חז"ל מחשיבים את זה לרבותא, משמע שהמנהג לא היה כן'.

רבי צדוק לא השאיר אחריו זש"ק ר"ל, אך השאיר ספרים נפלאים, ומובא בשם צדיקים, שספריו הם ה'בית יוסף' של החסידות, שכן פותח את המקורות לכל יסודות החסידות וגם מחדש הרבה דברים שמבוססים על דברי חז"ל, ואמרו חסידים: 'רבי צדוק מגלה את כל הסודות...'

קשה להקיף את כל החידושים בספריו, אבל יש אצלו דבר נפלא, שלפעמים מביא דברים בפשטות מיוחדת ומתוך הפסוק עצמו לומד איזה דבר חידוש. ונביא ב' דוגמאות:

עיקר השתדלות האדם הוא רק החשק שיש לו לעשות רצונו יתברך, אבל גמר המעשה הוא מהשם יתברך, ומה הראי' לכך? שכן מכל גמילות חסדים של אברהם אבינו ע"ה והכנסת אורחים שלו לא נזכר בתורה לשבח, אלא מה שעשה

למלאכים, שכלל לא הוצרכו לכל זה ורק לכבודו הוכרחו להיות כאוכלים, ולא היה בזה אלא המחשבה והרצון הטוב (דברי סופרים אות כא).

אין ליהודי להתייאש משום דבר, כגון שרואה עצמו שוקע והולך בענייני עולם הזה כו', כי השי"ת יכול לעזור בכל ענין. מהי הראי' לכך? כי כל בנין אומה הישראלית היה אחר היאוש הגמור דאברהם ושרה זקנים, ולא עלה על דעת אדם עוד להאמין שיולד להם יצחק (דברי סופרים אות טז).

בעת הדפסת ספריו אמר האמרי אמת מגור זי"ע: שאין לשאול מה להדפיס, כי צריך להדפיס את כל כתבי רבי צדוק, אך משפט הקדימה להדפיס דברי תורתו הקי' משבת קודש (המדפיס בהקדמה לספר שיחת מלאכי השרת).

כמו כן השבוע הוא היארציית של הרב הקדוש הרבי ר' בונם מפשיסחא זי"ע. יעזור השי"ת שזכות הצדיקים יגן עלינו ונתברך בשפע ברכה והצלחה בני חיי ומזוני רוויחי ושנה טובה ומתוקה א פרייליכער יאר.

אחר הבדלה פרשת ראה תשפ"ב לפ"ק

¹השבוע גם יומא דהילולא של אחד ממייסדי עולם התורה בארה"ב לפני המלחמה, הגה"ח ר' שרגא פייוועל מענדלאוויטש, היה א פייערדיגע יוד, מראשי ישיבת תורה ודעת, הוא חניך דורות ליגיעת התורה והכניס אש התלהבות בעבודת ה'.

פעם שאלו אחד מתלמידיו, באלו ספרי מוסר כדאי ללמוד? על כך השיב: 'המוסר העיקרי הוא מה שהאדם מדבר אל עצמו'... 'הספרים יכולים לסייע לך קצת בענין זה, אך את החלק העיקרי עליך לעשות בכוחות עצמך'... (וכדאמרו חז"ל (ברכות ז, א) טובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר ממאה מלקיות, שאף ספרי מוסר עדיין אין די בהם, אלא כל אחד צריך בליבו פנימה להכנע לפני ה').

תפילותיו היו בהשתפכות הנפש, תלמידים זוכרים איך כשהגיע לתפילת 'לעולם יהא אדם ירא שמים' אמר **בנעימה מיוחדת, "מה אנו, מה חיינו..."** והרגישו איך שחי את הדברים.

וכן היה אומר שיחות על תפילה, באחת משיחותיו סיפר לתלמידיו מעשה בהרה"ק **האוהב ישראל מאפטא זי"ע**, שהאריך ביותר בהכנותיו לתפילה, יום אחד נכנס יהודי לבית מדרשו, ולמד לפני התפילה פרק משניות, התפלל כראוי, ולאחר מכן עוד הספיק אפילו ללמוד דף גמרא, והרב מאפטא עדיין מתהלך אנה ואנה.

לא שלט הלה ברוחו, וניגש לשאול את הרבי, הרי בזמן זה הספקתי ללמוד ולהתפלל, ושוב ללמוד, ומה יש להאריך כל כך, ענה לו הרבי, מיד בהקיצותי מן השינה אמרתי "מודה אני לפניך", התחלתי לשאול את עצמי: מי הוא זה "אני", ומי "לפניך"; מי מדבר פה, ואל מי אני מדבר, לפני מי אני עומד להתפלל, ומאותו רגע אינני מוצא מקום

¹ בתחילה הזכיר כמה עובדות מהרה"ק רבי ישעי' מפשעדרבו זי"ע, לרגל יומא דהילולא.

לעצמי, שעות שלמות איננו יכול להירגע, ואני שואל את עצמי שוב ושוב: מי הוא זה
"אני" ומי הוא "לפניך"...

הסיפור השאיר רושם עז על התלמידים, אשר זו להם לראשונה בחייהם ששמעו
מושגים כאלה, השגות של צדיק כשאומר 'מודה אני לפניך'...

מסופר, יום אחד כשנסע בלווי תלמידיו, חלפו על פני "וואשינגטון ברידג", גשר ענק
בניו יורק, ואחד השמיע קריאת התפעלות מהגשר העצום שנגלה לפניו. העיר לו רבי
שרגא פייוויל: "הבט אל מתחת לגשר, אל אשד המים האדיר, שנעשה בידי הקב"ה,
וראה מעשיו של מי נאים."

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך א פרייליכע וואך.

בשורה טובה תדשן עצם

אנשי בשורה אנו היום כי בס"ד

הופיע ויצא לאור

ספר

דברי תורה ושיחות קודש

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

על סדר הפרשיות שמות - ויקרא

וכל הרואה אומר ברקאי

ניתן להשיג הספר בכל ריכוזי אנ"ש

בכ"ד

ביהמ"ד החסידי אמיניאוו
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
4408-15th Ave. Brooklyn N.Y. 11219

בריך מתייך לשלם

בשמחה רבה ובחדווה עילאה הננו מזמינים
את כל באי ומתפללי בית מדרשנו וכל אנ"ש שיחיו
למסיבת

קבלת פנים

לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
לרגל העתקת דירתו וקביעת משכנו בתוכנו
בשילוב עם

סעודת הילולא

לרגל הילולת הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע
שתתקיים אי"ה ביום רביעי פ' כי תצא אור לי"ב אלול
בבית מדרשנו
תפילת מעריב בשעה 8:30
יהא בואו לברכה להרמת קרן התורה והחסידות בעירנו

בכבוד רב
הגבאים